

A Pécsi Ítéltábla a Kárpáti Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Véghné dr. Kárpáti Brigitta ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen 51.139.525 forint biztosítási összeg megfizetése iránti perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2013. július 26. napján kelt, 6.P.21.267/2011/92. számú ítélete ellen az alperes 93. és a felperes 94. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja akként, hogy az alperest terhelő tőkeösszeget **23.321.842** (huszonhárommillió-háromszázhuszonegyezer-nyolcszáznegyvenkettő) forintra és a kamat számításának 21.544.574 (huszonegymillió-ötszáznegyvennégyezer-ötszázhetvennégy) forintos résztőke összegét **1.939.012** (egymillió-kilencszázharminckilencezer-tizenkettő) forintra leszállítja, míg a kamatszámítás 2.275.000 (kettőmillió-kettőszázhetvenötezer) forintos résztőke összegét **7.631.000** (hétmillió-hatszázharmincegyezer) forintra felemeli.

A Magyar Állam javára a felperest terhelő feljegyzett részilleték összegét 360.000 (háromszázhatvanezer) forintra felemeli, míg az alperest terhelő részilleték összegét 540.000 (ötszáznegyvenezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperes, hogy fizessen meg 1.751.550 (egymillió-hétszázötvenegyezer-ötszázötven) forint, míg kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 427.350 (négy százhuszonhétezer-háromszázötven) forint feljegyzett fellebbezési részilletéket a Magyar Állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott írt időben és módon.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 403.568 (négy százharmincezer-ötszázhatvannyolc) forint másodfokú eljárásban felmerült részperköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a **Gy, M** u. 00. szám alatti családi ház a felperes, házastársa és gyermekük közös tulajdonát képezi. A családi ház mellett egy panzió és étterem is épült, melyet az **E...** Betéti Társaság keretében üzemeltetett a család. Az étterem 120 vendég kiszolgálására volt alkalmas, és ahhoz egy teljesen felszerelt konyha is tartozott. A panzió 9 szobájában 16-20 vendéget tudtak elszállásolni. A felperes, illetve az általa képviselt betéti társaság 2011. január 25. napján vagyonbiztosítási szerződést kötött az ingatlanokra az alperes **A Zrt.-vel A.. ..., A.. ... és A.. ...** kötvényszámon. A kockázatviselés kezdetét 2011. február 15. napjában határozták meg.

2011. április 11-én az épületekben tűz keletkezett, melyben az étterem és a panzió teljes egészében megsemmisült. A megmaradt épületrész életveszélyessé vált, ezért az elsőfokú építésügyi hatóság annak bontását rendelte el. A felperes a káreseményt még aznap bejelentette. A kárfelvételt követően, 2011. június 3. napján a kárrendezéshez szükséges okiratok nagy részét csatolta, egyúttal előleg kifizetését kérte. 2011. július 11. napján a tervdokumentációt és az építési engedély kiadásáról szóló határozatokat csatolta pótlólag a felperes a biztosító felhívására. 2011. augusztus 18-án megküldte továbbá az alperesnek a kárrendezéshez szükséges könyvelői nyilatkozatot, a főkönyvi számlalapokat és a társaság eszköznyilvántartását. Az alperes az **A.. ...** kötvényszámú szerződés alapján az épületkárokra 2011. július 20-án 5.000.000 forintot, 2011. szeptember 12-én 385.000 forintot és ezen összegeknek 2011. július 27. napjától számított kamataként 3.000 forintot, a háztartási ingóságok kapcsán 2011. szeptember 12. napján 2.501.000 forintot fizetett ki a felperesnek. Az **A.. ...** kötvényszámú szerződés alapján a betéti társaságnak az épületkárokra 2011. július 20. napján 10.000.000 forintot, 2011. szeptember 15. napján 25.134.000 forintot és annak 2011. július 27. napjától járó kamataként 385.000 forintot, a vállalkozás eszközei kapcsán 2011. szeptember 15. napján 6.270.000 forintot, míg a háztartási ingók tekintetében 2011. szeptember 15. napján 1.763.000 forintot teljesített a biztosító. Ugyancsak a betéti társaságnak az **A.. ...** kötvényszámú szerződés alapján az alperes az épületkárokra 2011. július 20. napján 10.000.000 forintot, 2011. szeptember 15. napján 22.442.000 forintot és annak 2011. július 27. napjától számított kamataként 344.000 forintot, a vállalkozás eszközeivel kapcsolatban 2011. szeptember 15. napján 6.270.000 forintot, a háztartási ingóságok esetében pedig 2011. szeptember 15. napján 2.665.000 forintot fizetett.

Az épületegyüttes káridőponti helyreállítási költségének összege 84.508.426 forint + ÁFA volt. A felperes az újjáépítési munkákra 110.356.344 forintot fizetett 2012. május 31. napja és 2013. május 30. napja között, amely összegnek az ÁFA tartalma 23.461.597 forint volt. 2013. február 22. napján a felperes kifizetett **R.Fnek** 2.889.250 forint vételárat azon vállalkozási eszközökre, amelyek a káresemény előtt a betéti társaság birtokába kerültek, azonban a tűzben megsemmisültek. A statikai szakvéleményre a betéti társaság bruttó 87.500 forintot, míg a bontási munkák

elvégzéséért bruttó 2.455.025 forint vállalkozói díjat fizetett meg. A betéti társaság oldalán felmerült további kiadásként 85.850 forint, amely a tűzesetben megsérült gépjármű autómentési viteldíja és egyes cserélt alkatrészek árát foglalta magában.

2012. január 1. napján az E... Bt. végelszámolás alá került. A társaság 2012. január 24. napján határozatot hozott arról, hogy „a vagyontárgyait, követeléseit eladja a gazdasági társaság üzletvezető beltagjának”, a felperesnek, aki a végelszámolás során, illetve annak befejezését követően „lép a betéti társaság helyére követelésállományok és kötelezettségvállalások esetén”. 2012. április 11. napján befejeződött a betéti társaság végelszámolása, és 2012. június 13. napján került a cégjegyzékből törlése.

A felperes 2011. szeptember 12. napján benyújtott keresetlevelében 149.977.289 forint biztosítási összeg és járuléki megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az alperes a keresetlevél benyújtását követően, de még a keresetlevél részére történő kézbesítését megelőzően 67.430.000 forint biztosítási tőkeösszeget fizetett meg a felperesnek. Így a felperes módosított keresetében 51.139.525 forint és abból 48.684.500 forint után 2011. június 18. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérte továbbá 6.929.000 forintnak 2011. június 18. napjától 2011. szeptember 19. napjáig felszámított, ugyancsak a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére is kötelezni.

Az épületkárok kapcsán 35.056.000 forintot követelt a biztosítási összeg szerinti 108.017.000 forintból meg nem térült összegként. Elfogadta a perben beszerzett építész szakértői véleményt, és csatolta az újjáépítés kapcsán kiállított számlákat. Arra hivatkozott, hogy mivel az általános forgalmi adót megfizette, amelynek visszatérítésére a felperes magánszemélyként eredetileg sem volt jogosult, ezért az ÁFA-t is követelheti az alperestől. Előadta emellett, hogy a betéti társaságnak az ÁFA törvény 142. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint az újjáépítési költségre nettó összeget kellett volna fizetnie az építési vállalkozó részére, és az általános forgalmi adót közvetlenül a Magyar Állam felé kellett volna befizetnie.

Hivatkozott arra, hogy a biztosítási szerződés részét képező Általános Szerződési Feltételek 20.6-8.pontjai közül azok, amelyek az általános forgalmi adóval növelt helyreállítási költség megtérítését csak abban az esetben teszik lehetővé, ha a biztosított bizonyítja, hogy az adó a vagyontárgy helyreállítására, vagy újjáépítése során felmerült, érvénytelenek, mert a Ptk. 567.§-ának (1) bekezdésében írt tilalomba ütköznek, másrészt a Ptk. 209.§-ának (1) bekezdése és 209/B.§-ának (2) bekezdés a) pontja szerint tisztességtelennek minősülnek.

A háztartási ingóságokkal összefüggésben a már kifizetett 6.929.000 forint biztosítási tőkeösszeg után kizárólag kamatot igényelt 2011. június 18-tól 2011. szeptember 19-ig bezárólag.

Mivel a vállalkozás eszközeire vonatkozó biztosítási összeg kerete 20.171.000 forint volt, és abból az alperes megfizetett 12.540.000 forintot, így további 7.631.000 forintot kért az alperestől. Ugyan az eszközöknek a káreseménykori meglétét könyvelési iratok nem tudták alátámasztani, hiszen azok a tűzben megsemmisültek, azonban fényképfelvételekkel és tanúvallomásokkal igazolta az eszközök meglétét.

Azok értékét pedig a perben kirendelt igazságügyi tárgyszakértő véleménye alapján tekintette bizonyítottnak.

Az árukészlettel kapcsolatban a felperes 104.000 forint megfizetését kérte az alperestől azzal, hogy az nem tartozik a vállalkozás eszközeihez.

A káresemény előtt R.Ftől vásárolt gépek bruttó értéke 2.843.750 forint volt, de a vételárat csak a káresemény után fizette ki, ezért ezt is érvényesítette a perben az alperessel szemben.

Mindemellett V.B és L.Cs vendégek ingóságaiban keletkezett 2.876.400 forint kár megtérítését is kérte a felperes a biztosítási szerződés keretében. Velük a per folyamán engedményezési szerződést kötött a felperes.

A kárenyhítési kötelezettség körében 2.455.025 forint bontási költséget, a statikai szakvélemény kiállításáért bruttó 87.500 forint díjat, valamint a tűzesetben károsodott gépjármű elszállításával és az indítókulcs pótlásával összefüggésben 85.850 forintot igényelt az alperestől.

A késedelmi kamat kezdő időpontját 2011. június 18. napján határozta meg arra tekintettel, hogy részletes kárigényét 2011. június hó 3. napján átvette az alperes, és az Általános Szerződési Feltételek szerint 15 napon belül kellett volna teljesítenie.

Az alperes 9.280.015 forint erejéig a követelést elismerte, azt meghaladóan elutasítani kérte.

Az elsőfokú bíróság 37.571.404 forint tőke és abból 2.275.000 forintnak 2011. június 19. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő késedelmi kamata, 1.216.028 forintnak 2011. július 27. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata, 12.295.398 forintnak 2011. július 27. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő késedelmi kamata, 21.544.574 forintnak 2012. november 30. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata, valamint 70.000 forintnak 2013. június 28. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegének megfelelő késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest a felperes javára 15 napon belül. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1.756.820 forint perköltséget. Kötelezte a felperes, hogy fizessen meg 270.000 forint, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 630.000 forint feljegyzett részilletéket a Magyar Állam javára, külön felhívásra. Az ítéletnek az alperest a főkövetelés tekintetében marasztaló rendelkezését 9.280.015 forint erejéig előzetesen végrehajthatónak nyilvánította.

Az elsőfokú bíróság a döntését a Ptk. 200. §-ának (2) bekezdésére, 209. §-ának (1) bekezdésére, 209/A. §-ának (2) bekezdésére, 234. §-ának (1) bekezdésére, 328. §-

ának (1) bekezdésére, 329. §-ának (1) bekezdésére, 536. §-ának (1) bekezdésére, 548. §-ára, 553. §-ának (1) bekezdésére, 555. §-ának (1), (2) bekezdésére és 567. §-ának (1) bekezdésére alapította.

Az épületkárok káridőponti helyreállítási költségének nettó összegét 84.508.426 forintban határozta meg a törvényszék a perben kirendelt igazságügyi építész szakértő szakvéleménye alapján. A kifejezetten az épületkárokra teljesített alperesi kifizetés 70.997.000 forint volt. Így további nettó 13.511.426 forint illeti meg az elsőfokú bíróság számításai szerint a felperest - figyelemmel arra is, hogy a három biztosítási szerződésben az épületkárokra összesen 108.017.000 forint biztosítási összeget kötöttek ki a felek.

A nettó helyreállítási költségen felül a felperes a kifizetett számlákkal igazolt általános forgalmi adó megtérítését is kérte az Általános Szerződési Feltételek 20.8. pontjára hivatkozva. Eszerint a biztosító akkor köteles téríteni az általános forgalmi adót, ha a biztosított bizonyítja, hogy az általános forgalmi adó a helyreállítás vagy újjáépítés során felmerült, és igazolja azt, hogy ÁFA visszaigénylésre nem jogosult. E szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság ugyan elutasította meg nem engedett keresetváltoztatás miatt, azonban hivatkozásként figyelembe vette. A törvényszék meggyőződése szerint az Általános Szerződési Feltételekben írt követelmény rendeltetése annak kizárása, hogy a biztosított ténylegesen fel nem merült kiadás, a helyreállítási költség adóvonzata megtérítését kérje. Mivel a felperes számlákkal igazolta, hogy az adót megfizette, az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jelen esetben nem bírt jelentőséggel az a tény, miszerint a felperes jogelődje, a betéti társaság jogosult volt-e az általános forgalmi adó visszaigénylésére. Így - álláspontja szerint - a térítendő 13.511.426 forint nettó helyreállítási költségen felül 22.817.275 forint ÁFA tartalom megfizetését követelhetette a felperes. A kereseti kérelemhez kötöttség miatt pedig az e körben érvényesített igényt teljes egészében megítélte a törvényszék, azaz 21.544.574 forint ÁFA tartalmat.

Az épületkárok szerződés szerinti biztosítási összege 91-9 % arányban oszlott meg a betéti társaság és a felperes között, nagyobb arányban a bt. javára.

Az épületkárokkal összefüggésben az elsőfokú bíróság azt is kifejtette, hogy a késedelmi kamatfizetési kötelezettség mértéke a betéti társaság és a felperes, mint magánszemély vonatkozásában eltérő a Ptk. 301.§-ának (1) bekezdése, illetőleg 301/A.§-ának (2) bekezdése szerint.

A háztartási ingókkal kapcsolatosan a felperes csak a már kifizetett tőkeösszeg kamatát követelte 2011. június 18. napjától 2011. szeptember 19-ig a Ptk. 301/A. §-a szerint, amelyet az elsőfokú bíróság meg is ítelt 2011. június hó 19. napjától, az okiratok becsatolását követő 15. nap elteltétől kezdődően.

A vállalkozás eszközeiről az Általános Szerződési Feltételek 18.1.6.2.e-f) pontjai rendelkeztek. A teljes biztosítási összeg e vonatkozásban 20.171.000 forint volt. A biztosító 4.907.000 forintot megfizetett a vagyontárgyak káreseménykori értékére,

mivel ezek meglétét okirattal igazolta a felperes. A további vagyontárgyaknak mind a meglétét, mind azok értékét vitatta az alperes. Ennek ellenére a különbözet 50 %-át megfizette a biztosító 7.633.000 forint összegben saját elhatározásából, mivel a vállalkozás sajátosságai indokolhatták, hogy olyan vagyontárgyak is lehettek a helyszínen, amelyekről a biztosítottak könyvelési bizonylatokkal már nem rendelkeztek. A fennmaradó 7.631.000 forint megtérítésére az elsőfokú bíróság sem talált lehetőséget bizonyítottság hiányában. A felperes a keresetlevélhez mellékelt ingólistáján szereplő tételek meglétét a felperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani sem tanúkkal, sem fényképekkel - az elsőfokú bíróság meggyőződése szerint -, így hiába nyilatkozott az igazságügyi tárgyszakértő akként, hogy a feltüntetett érték nem eltúlzott.

A **R.Ftől** vásárolt eszközök nettó értékére vonatkozó kereseti követelést 2.275.000 forint összegben alaposnak találta a törvényszék, mivel azok a káreseményt megelőzően kerültek a betéti társaság birtokába, így tulajdont szerzett adásvétel útján az ingóságokon, és a vételárat később tartozott kifizetni.

Az árukészlet 104.000 forintos értékére vonatkozó kereseti követelést azért utasította el a bíróság, mert az meghaladta a téríthető összeget.

Alaptalannak találta az elsőfokú bíróság **V.B** és **L.Cs** ingóságaiban bekövetkezett kár megtérítése iránti követelést, mert az Általános Szerződési Feltételek 18.1.6. pontja szerint a panzióban vendégként tartózkodó személyek ingóságaiban bekövetkező kár nem téríthető. Azok sem bérlet, sem kölcsön, sem felelős őrzés alapján nem tartoztak a biztosítottak vagyonmegóvási érdekkörébe. A biztosító kockázatviselése pedig a letéteményes őrzetében lévő dolgokra nem terjedt ki. Mivel a biztosítottakat a tűz keletkezésében felelősség nem terhelte, így felelősségbiztosítási alapon sem volt helye e körben a kár megtérítésének.

A bontási költségeket az alperes az épületkárok körében 1.964.000 forint összegben már térítette, így azt alaptalanul követelte ismételtén a felperes.

A statikai szakvélemény nettó árát, 70.000 forintot megítélte a törvényszék a felperes javára. Az autómentés és az indításgátló cseréjének számlával igazolt költséget azonban nem, mert az Általános Szerződési Feltételek 18.2. pontja alapján a biztosító kockázatviselése motoros járművekre, valamint azok alkatrészeire nem terjedt ki.

Az elsőfokú bíróság a felperes nyertességének arányát 70 %-ban, alperes pernyertességét 30 %-ban állapította meg, figyelemmel arra, hogy az alperes 67.430.000 forint biztosítási összeget a keresetlevél benyújtását követően teljesítette. Erre tekintettel rendelkezett a perköltségről is.

Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét peres fél fellebbezést nyújtott be.

A felperes az Általános Szerződési Feltételek 18.1.6.2.e-f) pontjai szerint a vállalkozás eszközei körébe tartozó vagyontárgyak, gépek, berendezések, felszerelések, árukészletek, termékek és javításra átvett vagyontárgyak felső határában megjelölt 20.171.000 forint összeg és az alperes által már teljesített 4.907.000 forint (számlával igazolt), valamint a 7.633.000 forint (számával nem igazolt) ingóságokon felül meg nem térült 7.631.300 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest, ebben a körben az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte. Előadta, hogy a betéti társaság egy kb. 100 fő egyidejű befogadására alkalmas éttermet, valamint egy kb. 20 fő befogadására alkalmas panziót üzemeltetett. A tűzben a teljes felszerelés, berendezés megsemmisült. Megsemmisültek továbbá a nyilvántartások, leltárak, így a bizonyítás a felperes számára lehetetlenné vált. Fényképfelvételekkel és tanúk vallomásaival igazolta az eszközök meglétét. A tárgyszakértő véleménye pedig az összegszerűséget támasztotta alá. Ezért a számlával nem igazolt, meg nem térült ingóságok értékét is kérte megtéríteni.

Az alperes fellebbezésében azt kérte, hogy az épületkár vonatkozásában megítélt ÁFÁ-t mellőzze a másodfokú bíróság, és így szállítsa le a tőkemarasztalást 17.633.549 forintra. Hangsúlyozta: az E... Bt. a biztosítási esemény bejelentésekor úgy nyilatkozott, hogy ÁFA visszatérítésre jogosult. Amikor tehát a betéti társaság a felperesre engedményezte a biztosítási eseménnyel kapcsolatos, alperessel szemben fennálló követelését, nem engedményezhetett több jogot, vagy nagyobb összegű követelést, mint amilyen követelése a betéti társaságnak is eredetileg volt. Azaz az ÁFA visszaigényléssel összefüggésben a felperest a bt. jogutódjának kell tekinteni, és ha a bt. ÁFA visszaigénylésre nem volt jogosult, úgy a felperes sem követelheti azt alappal - az Általános Szerződési Feltételek 20.8. pontját figyelembe véve.

Azt nem vitatta, hogy az E... Bt.-nek az újjáépítés során a vállalkozók felé nettó összeget kellett volna fizetni, az ÁFÁ-t pedig adóbevallás keretében a Magyar Államnak kellett volna utólag megfizetnie. Állította azonban, hogy ezt az ÁFÁ-t a betéti társaság visszaigényelhette volna a Magyar Államtól később.

Emellett a pernyertesség-pervesztesség arányának meghatározását helytelennek tartotta. Álláspontja szerint mivel 67.430.000 forintot 2011 szeptemberében azt megelőzően átutalt a felperesnek, mielőtt a keresetlevelet és idézést a bíróságtól megkapta volna, azaz mielőtt a perindítás hatályai beálltak volna, ezért ebben a körben a biztosító nem tekinthető pervesztésnek. Ezzel összefüggésben a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását kérte.

Mindkét fél az ellenérdekű fél fellebbezésére ellenkérelmében úgy reagált, hogy abban a körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kéri.

Mindkét fél fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és a megállapított tényekből helyes jogi indokok alapján túlnyomórészt helyes következtetést vont le. Érdemi döntése azonban nem mindenben helytálló, ezért Pp.253.§-ának (2)

bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta az alábbiak szerint:

A Ptk.536.§-ának (1) bekezdése alapján a biztosító biztosítási összeg megfizetésére köteles a biztosítási esemény bekövetkezésekor.

Az nem volt vitás a perben, hogy a 2011. április 11. napján keletkezett tűzben az étterem és a panzió teljes egészében megsemmisült, az ott lévő berendezési tárgyakkal együtt. Az építésügyi hatóság 2011. április 18. napján azonnali hatállyal elrendelte a maradványépület teljes bontását, életveszélyes állapota miatt. Azaz minden vagyontárgy, ami az épületben volt, elpusztult.

Az sem volt vitás a perben, hogy a három biztosítási szerződés alapján mindösszesen 20.171.000 forint biztosítási összeget vállalt teljesíteni az alperes biztosító a biztosítási összeg felső határaként. Ez a maximált összeg a biztosított vagyontárgyak új értékét takarta.

A Ptk. 549.§-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a biztosítási összeg nem haladhatja meg a biztosított vagyontárgy valóságos értékét (túlbiztosítás tilalma). Arra azonban nem merült fel adat a perben, hogy a felperes, illetőleg az engedményező betéti társaság az étteremben, panzióban lévő vagyontárgyakat túlbiztosította volna. A biztosítási szerződéseket nem sokkal a káresemény előtt megújító Kerese István üzletkötő a 19. sorszámú jegyzőkönyv 10. oldalán úgy nyilatkozott tanúvallomásában, hogy „az épületekben lévő berendezési tárgyak, ingóságok kapcsán a biztosítási összeg a korábbi szerződés tartalmát figyelembe véve, az ügyfél bemondása alapján lett rögzítve. Amikor ezt a legutóbbi biztosítási szerződést kötöttük, akkor az épületeket érintő újabb felmérést, újabb állapotfelmérést vagy egyéb méréseket nem kellett végezni ... A helyszínen kötöttünk biztosítási szerződést. Többször jártam ott ... nem volt lerobbant étterem ... Ami biztosítási összeg meg lett határozva, az rendben volt, máskülönben nem írom alá.” Azaz az alperes biztosító üzletkötője is úgy találta, hogy a biztosítási szerződésben meghatározott ingóságok összértéke a valóságnak megfelelt.

Ha pedig a tűzeseményt nem sokkal megelőzően megújított szerződés szerint a biztosított ingóságok értéke reális volt, és a tűzeseményben kétség kívül minden ingóság megsemmisült, úgy nem szorul külön bizonyításra, hogy tételesen milyen ingóságok voltak az ingatlanban, és azok külön - külön milyen értéket képviseltek a biztosítási esemény bekövetkezésekor. Az eset összes körülményeiből okszerűen feltételezhető, hogy a biztosítási szerződésben írt értékben az ingóságok az épületben voltak, és a tűzzel együtt megsemmisültek. Még az alperes maga is akként nyilatkozott, hogy a vállalkozás sajátosságai indokolhatták, hogy olyan vagyontárgyak is lehettek a helyszínen, amelyekről a biztosítottak könyvelési bizonylatokkal már nem rendelkeztek.

Ezért az alperes 20.171.000 forint maximált keret erejéig köteles megtéríteni a biztosítási szerződésekben rögzített eszközértéket.

A 20.171.000 forintból a számlákkal igazolt ingóságokra az alperes 4.907.000 forintot, méltányosságból pedig 7.633.000 forintot térített, ezért további 7.631.300 forintot követelt a felperes. A felperes számítása azonban téves. Az elsőfokú ítélet rögzítette - és ezt a felek sem támadták -, hogy az Általános Szerződési Feltételek 18.1.6.2. e-f) pontjai közé sorolandók a R.Ftől vásárolt eszközök, amelyeket az elsőfokú bíróság 2.275.000 forint összegben megítélt a felperesnek. Így a meg nem térült eszközértékből le kell vonni 2.275.000 forintot.

Ekként a felperes fellebbezése 5.356.000 forint vonatkozásában alapos. Ebben a körben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és további 5.356.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Ez a részösszeg a 2.275.000 forint résztőkéhez adódik hozzá, így 7.631.000 forint résztőke után köteles az alperes 2011. június 19. napjától a Ptk. 301/A. §-ának (2) bekezdése szerinti kamatot megfizetni.

Alaposnak találta a másodfokú bíróság az alperes fellebbezését is az ÁFÁ-ra vonatkozó részében. Maradéktalanul egyetértett az ítélőtábla az alperes érvelésével ebben a körben. A felek nem vitatták, hogy az Általános Szerződési Feltételek 20.8. pontja úgy rendelkezik: az általános forgalmi adóval növelt helyreállítási költség megtérítésének feltétele, a biztosított bizonyítsa, hogy az általános forgalmi adó a helyreállítás vagy újraépítés során felmerült, másrészt igazolja azt, hogy az ÁFA visszaigénylésre a pótlás, javítás kapcsán nem jogosult. Mivel az E... Bt. saját, biztosítóhoz benyújtott nyilatkozata szerint ÁFA visszatérítésre jogosult volt, így hiába szűnt meg a betéti társaság a biztosítási összeg kifizetése előtt, és a felperes hiába fizette ki magánszemélyként az ÁFÁ-t a helyreállítás során, ÁFA tartalmat a biztosítótól alappal nem követelhet a felperes magánszemély.

A Ptk. 328. §-ának (1) bekezdése értelmében ugyanis a jogosult követelését engedményezéssel másra átruházhatja. A Ptk. 329. §-ának (1) bekezdése szerint az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép. Azaz több jogot a betéti társaság sem tudott engedményezni a felperes magánszemélyre, mint amilyen jogosultsága a bt.-nek volt. A felperes nem a biztosítási szerződésbe lépett be jogutódként, hanem a bt. számára járó biztosítási összeg követelésére vált jogosulttá. A bt. számára pedig a fent írtak szerint ÁFA nélküli összeg járt, mivel az ÁFÁ-t a rendelkezésre álló adatok szerint utóbb visszaigényelhetette volna. Ebből a szempontból pedig nem bír jelentőséggel az Általános Szerződési Feltételekben írt cél, azt a bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben nem vehette figyelembe.

A megítélt károk vonatkozásában az elsőfokú bíróság az ítéletének 13. oldalán levezette, hogy a biztosítási összeg a betéti társaságot 91 %-ban, míg a felperest, mint magánszemélyt 9 %-ban illette meg. Így a megítélt 21.544.574 forint ÁFA tartalom is ilyen arányban kapcsolódott az érvényesített épületkár nettó összegéhez. A 21.544.574 forint 91 %-a 19.605.562 forint. Ezzel az összeggel csökkentette a másodfokú bíróság a törvényszék által megítélt 37.571.404 forint

tőkeösszeget, azaz 17.965.842 forintra szállította le az ÁFA mellőzésével összefüggésben. A kamatszámítás vonatkozásában a 21.544.574 forint 9 %-ára, azaz 1.939.012 forintra szállította le az alperes fizetési kötelezettségét.

Nem osztotta viszont az ítéltábla az alperesnek a pernyertesség - pervesztesség arányára vonatkozó álláspontját. Mivel a felperes keresetlevele 2011. szeptember 12. napján érkezett a bírósághoz, eredetileg 149.977.289 forint összegre, az alperes pedig 2011. szeptember 15-én, illetőleg szeptember 19-én teljesített a követelésből 67.430.000 forintot, így a perre egyértelműen okot adott. Ebben a körben nem volt annak jelentősége, hogy az alperes mikor értesült a perindításról, kizárólag annak, hogy a perindítást követően teljesített. Figyelemmel volt az ítéltábla arra tényre is, hogy a perindítást megelőzően a felperes többször is felszólította az alperest írásban a teljesítésre, kilátásba helyezve a perindítás lehetőségét.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy az alperest terhelő tőkemarasztalás összegét 19.605.502 forinttal csökkentette, míg 5.356.000 forinttal felemelte. Az alperes által felperes felé teljesítendő tőkeösszeg tehát 23.321.842 forint.

Így az alperes pervesztesnek tekinthető a 149.977.289 forint érvényesített követelésből 67.430.000 forint + 17.965.842 forint + 5.356.000 forint vonatkozásában. Azaz az elsőfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség aránya a felperes javára 60-40 % volt.

A másodfokú határozat alapján módosult pernyertességi arányra tekintettel megváltoztatta a másodfokú bíróság a feleket terhelő elsőfokú perköltség összegét is. A 900.000 forint feljegyzett elsőfokú eljárási illetékből 60 % az alperest terheli, 540.000 forint összegben, míg 40 % a felperest terheli, 360.000 forint összegben. Mivel az elsőfokú bíróság a felperes jogi képviselő munkadíját egyébként is mérsékelt összegben állapította meg, így annak további mérséklésére a másodfokú bíróság - még a megváltozott pernyertességi arányra tekintettel - sem látott lehetőséget a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának (1) bekezdésére is figyelemmel.

A fellebbezési eljárásban a felperes fellebbezésének pertárgyértéke 7.631.300 forint volt. Ebből a felperes 5.356.000 forintra, azaz 70 %-ban tekinthető pernyertesnek. A 610.500 forint feljegyzett illetéket 70 %-ban (427.350 forint) az alperes, míg 30 %-ban (183.150 forint) a felperes köteles viselni a Pp.81.§-ának (1) bekezdése szerint. A különbözeti perérték alapján számított, a felperesnek járó ügyvédi munkadíj 76.313 forint ($7.631.300 \times 40 \% \times 2,5 \%$).

Az alperes fellebbezésének pertárgyértéke 19.605.562 forint volt. Az arra feljegyzett illeték 1.568.400 forint. Ezt az összeget teljes egészében a felperes köteles viselni az alperes sikeres fellebbezése folytán a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján. Az alperesi fellebbezéssel összefüggésben a pervesztes felperes 394.083 forint jogi

képviselettel felmerült munkadíjat köteles fizetni (32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) és b) pontja és (5) bekezdése).

A fentiekre tekintettel tehát az alperes a másodfokú eljárásban 427.350 forint, míg a felperes 1.568.400 + 183.150, azaz 1.751.550 forint illetéket köteles megfizetni a Magyar Állam javára külön felhívásra az Itv.74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr.13.§-ának (2) bekezdése szerint.

Az ellenérdekű felek jogi képviselőinek járó ügyvédi munkadíjat egymásba beszámítva az alperesnek jár a felperestől 317.770 forint + ÁFA, mindösszesen 403.568 forint részperkötség.

P é c s, 2013. december 5.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Voggyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró